

Salvador Cardús

Qui és que no té respostes?

Som així. Haviem esperat data i pregunta amb impaciència i inquietud. Sempre amb aquell punt de desconfiança en nosaltres mateixos. Però just divendres al matí les vam conèixer, i, sense temps per gaudir de l'instant d'èpica serena que ens regalaven les nostres institucions des del Palau de la Generalitat, ja ens empaitaven noves impaciències i inquietud. ¿Vols dir que es podrà fer, el referèndum? Guanyarà el sí? I si es vota sí, com gestionarem l'endemà? Certament, són preocupacions raonables. Més que en un "procés" –és a dir, en una "successió predeterminada de fases"–, som en una exploració, en una gran aventura inèdita i, encara no fa deu anys, impensable. Des d'un bon començament, ha estat més clar l'horitzó final que no pas el camí que caldria seguir.

ARA BÉ, el primer que cal dir als qui tenen aquestes preocupacions, i molt particularment als qui fan una obsessiva petició de garanties al referèndum, és que, sisplau, les adrecin al govern i les institucions espanyoles. Vull dir que, en primeríssim lloc, qui vol limitar les garanties democràtiques del referèndum és l'estat espanyol. És ell que està forçant una unilateralitat que les nostres institucions democràtiques volien evitar i que han intentat trencar de manera formal en, com a mínim, 18 ocasions. Govern, societat civil i enquestes han dit que els catalans preferiríem un referèndum pactat. Però, si no pot ser pactat, també el farem tal com ens l'imposen: sense acord previ.

EL MATEIX s'ha de dir sobre si els procediments estan prou ben estudiats o sobre com es gestionarà l'endemà. Per part catalana, tot s'ha estudiat amb rigor de fa temps amb el suport dels millors juristes. I, sobre l'endemà, mai cap independència s'havia preparat amb tant de detall, previsió i precisió. El que cal, en tot cas, és demanar-se si l'estat espanyol sap com intentarà aturar el referèndum. O si té pensat com gestionarà l'endemà i l'endemà passat, quan comencin les negociacions per a la separació i el repartiment d'actius i passius. I com administrará la frustració col·lectiva pel fracàs del seu unitarisme. Potser sí que la part catalana no és encara del tot transparent, per raons òbvies de prudència estratègica. Però, pel que fa a la part espanyola,

XAVIER BERTAL

.....
És l'Estat qui està forçant una unilateralitat que les nostres institucions democràtiques han intentat trencar de manera formal en, com a mínim, 18 ocasions

l'opacitat és total. Tancats en un no intransigent i arrogant –tard o d'hora condemnat al fracàs–, refiats de la seva força bruta, encara no s'han parat a preveure la gestió de la més que probable secessió.

LA PROVA d'aquesta manca de previsió es fa evident quan el govern espanyol reacciona geniüdament per gestos irrelevants i en canvi es fa el distret davant de passos rellevants. Com el de divendres passat. Més que no pas políticament, seguint l'estil impassible del seu president de govern, Espanya reacciona a cop d'assessor de comunicació, això sí, amb una unànime i *inquebrantable* –terme franquista intraduable– concertació mediàtica. ¿Ja han pensat bé què faran l'endemà de suspendre l'autonomia i com gestionaran la Generalitat? ¿Tanca-

ran el Parlament i posaran en Millo de governador d'un directori civil, com un Sala amb en Primo de Rivera, fins a desmantellar l'autonomia? ¿No s'han adonat que per deixar de pagar als funcionaris i tractar-los com a estrangers –i per no disparar-se un tret al peu– primer han de reconèixer la independència de Catalunya? ¿Ens estan dient que no compliran les lleis internacionals i s'atreviran a deixar de pagar arbitràriament unes pensions que estan obligats a abonar fins i tot si el pensionista se'n va a viure a la Conxinxina? ¿Ens faran fora d'Europa sense fer-nos fora d'Espanya?

SISPLAU, les preguntes, primer, fem-les no tan sols a qui és més opac, sinó a qui vol enfosquir completament les aspiracions democràtiques dels catalans.